

ZESZYT INFORMACYJNY

Rzemiosło na Mazowszu

**Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
Warszawa, kwiecień 2022**

Spis treści

1. Rzemiosło – rodzaj pracy.....	3
2. Nauka zawodu w rzemiośle.....	4
3. Potwierdzanie kwalifikacji w rzemiośle.....	6
4. Struktura organizacyjna rzemiosła	10
4.1. Związek Rzemiosła Polskiego	10
4.2. Izby rzemiosła i przedsiębiorczości na Mazowszu	12
<i>Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości</i>	13
<i>Izba Rzemieślnicza Mazowsza, Kurpi i Podlasia</i>	14
<i>Krajowa Rzemieślnicza Izba Optyczna</i>	12
<i>Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości</i>	15
4.3. Cechy rzemieślnicze na Mazowszu	15
Cechy w regionie warszawskim	16
Cechy w regionie ostrołęckim	22
Cechy w regionie płockim	23
Cechy w regionie radomskim	23
Cechy w regionie siedleckim	24
4.4. Spółdzielnie rzemieślnicze na Mazowszu	25
Spółdzielnie rzemieślnicze w regionie warszawskim	25
Spółdzielnie rzemieślnicze w regionie płockim.....	27
Spółdzielnie rzemieślnicze w regionie radomskim	27
Spółdzielnie rzemieślnicze w regionie siedleckim	27
5. Źródła.....	28
Załącznik Nr 1	29

1. Rzemiosło – rodzaj pracy

W Polsce i na świecie rzemiosło jest istotnym elementem uzupełniającym przemysł i wpływającym na przyspieszenie rozwoju gospodarczego kraju. Jest czynnikiem zmniejszającym bezrobocie i wspomagającym system oświatowy.

Rzemiosłem określa się zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną, posiadającą udokumentowane kwalifikacje do wykonywania danej działalności gospodarczej we własnym imieniu i na swój rachunek, przy zatrudnieniu niewielkiej liczby pracowników, których praca ma na celu wspieranie działalności rzemieślnika. Rzemiosłem jest również zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez wspólników spółki cywilnej, z udziałem kwalifikowanej pracy własnej, w imieniu własnym tych wspólników i na ich rachunek.

O tym, czy dana działalność jest rzemiosłem decydują jej właściwości, charakter, niewielka skala i rozmiar oraz brak cechy uciążliwości środowiskowej oraz społecznej typowej dla działalności przemysłowej lub też produkcyjnej w znacznym rozmiarze. Cechą charakterystyczną rzemiosła jest niewielka skala i rozmiar ograniczający się zazwyczaj do usług prowadzonych przy własnych gospodarstwach domowych.

Dominującymi branżami w polskim rzemiośle są: budowlana i produkcji materiałów budowlanych, drewna, tekstylna i odzieżowa, metalowa, elektrotechniczna i elektroniczna oraz spożywcza. Ważnym obszarem jest rzemiosło artystyczne.

Do rzemiosła nie zalicza się działalności: handlowej, transportowej, usług hotelarskich, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

2. Nauka zawodu w rzemiośle

Nauka zawodu w rzemiośle składa się z dwóch integralnych, równolegle realizowanych części – **praktycznej** zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym i **teoretycznej** zorganizowanej w szkole zawodowej lub na kursach dokształcających. Podstawą organizacji nauki jest umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, podpisywana pomiędzy pracodawcą, a uczniem – młodocianym pracownikiem. W związku z zawartą umową o pracę i faktem uczęszczania do zasadniczej szkoły zawodowej młody człowiek uzyskuje podwójny status prawny tj. ucznia-pracownika młodocianego lub wyłącznie pracownika młodocianego, jeśli dokształcanie teoretyczne realizowane jest w systemie pozaszkolnym. W przypadku organizowania dokształcania zawodowego w formie pozaszkolnej pracodawca-rzemieślnik realizuje obowiązujące zajęcia z zakresu teoretycznego kształcenia zawodowego wynikającego z programu nauczania uwzględniającego podstawę programu kształcenia w zawodach szkolnych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2017 r., poz. 622, z późn. zm.) lub zapewnia teoretyczne przygotowanie do zdania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach pozaszkolnych (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 r., poz. 227, z późn. zm.).

Podstawowym aktem prawnym regulującym sprawy zatrudniania pracowników młodocianych jest Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1320, z późn. zm.). Szczegółowe przepisy odnoszące się do zasad odbywania przygotowania zawodowego ustala Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. z 2018 r., poz. 2010, z późn. zm.).

Osoba zamierzająca podjąć naukę zawodu w zakładzie rzemieślniczym musi spełniać następujące warunki:

- mieć ukończony 16 rok życia,
- mieć ukończoną szkołę podstawową lub gimnazjum,

- mieć dobre warunki fizyczne i stan zdrowia pozwalający na podjęcie nauki w danym zawodzie.

Na naukę zawodu mogą być przyjęci młodociani pracownicy w przedziale wiekowym od 16 do 18 lat. Kandydat na ucznia przed zawarciem umowy o pracę w celu nauki zawodu ma obowiązek poddania się badaniom lekarskim. Badania powinny być potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem, wydanym przez uprawnione do tego celu służby medyczne, stwierdzającym, że praca w danym zawodzie nie zagraża zdrowiu młodego człowieka, ani nie ma przeciwwskazań do wykonywania prac wchodzących w zakres nauczanego zawodu.

Celem nauki zawodu jest opanowanie przez ucznia - młodocianego pracownika umiejętności praktycznych i teoretycznych w zawodzie i potwierdzenie ich dowodem kwalifikacji zawodowych.

3. Potwierdzanie kwalifikacji w rzemiośle

Podstawą prawną formalnego potwierdzania kwalifikacji w rzemiośle jest Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz.U. z 2020 r., poz. 2159).

Potwierdzenie kwalifikacji zawodowych w rzemiośle odbywa się w drodze przystąpienia do **egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego**. Egzaminy czeladnicze i mistrzowskie przeprowadzają komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych.

Cechą charakterystyczną egzaminów jest ich otwartość i dostępność dla różnych grup kandydatów, tj. zarówno młodocianych absolwentów nauki zawodu u rzemieślnika, jak też osób dorosłych, poszukujących możliwości potwierdzenia kwalifikacji nabytych w drodze długoletniej pracy zawodowej i przygotowania teoretycznego. Ma to istotne znaczenie, zwłaszcza dla osób pracujących w zawodach ustawowo obwarowanych dodatkowym obowiązkiem okresowego potwierdzania kwalifikacji i sprawności zawodowej upoważniającej do wykonywania pracy (np. wynikające z prawa budowlanego czy energetycznego).

Wykaz zawodów, dla których prowadzi się naukę zawodu młodocianych pracowników u pracodawców rzemieślników i dla których izby rzemieślnicze mogą przeprowadzać egzaminy znajduje się w **Załączniku nr 1**, a także na stronie Związku Rzemiosła Polskiego – zrp.pl oraz na stronach Izb Rzemieślniczych.

Świadectwo czeladnicze jest podstawowym dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w rzemiośle. Uprawnia do podjęcia pracy (wykonywania pracy) w charakterze pracownika wykwalifikowanego i zajmowania stanowisk wymagających kwalifikacji, a po odbyciu trzyletniego stażu pracy do ubiegania się o przystąpienie do egzaminu mistrzowskiego.

Warunki dopuszczenia do egzaminu czeladniczego określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. z 2017 r., poz. 89, z późn. zm.).

Z ww. przepisów wynika, że do egzaminu czeladniczego może przystąpić osoba, która spełnia jeden z poniższych warunków:

- ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika oraz doksztalcanie teoretyczne w szkole lub w formach pozaszkolnych,
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum lub szkoły podstawowej oraz ukończyła kształcenie w formie pozaszkolnej w zakresie zawodu, w którym zdaje egzamin,
- jest uczestnikiem praktycznej nauki zawodu dorosłych, o której mowa w art. 53c Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r., poz. 690),
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum lub szkoły podstawowej i co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin,
- posiada świadectwo ukończenia dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły ponadpodstawowej, prowadzącej kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin,
- posiada tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin oraz co najmniej półroczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin,
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum lub szkoły podstawowej oraz zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie oraz co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu zaświadczenia z egzaminu sprawdzającego lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie.

Dyplom mistrzowski jest dokumentem potwierdzającym najwyższe kwalifikacje rzemieślnicze w zawodzie, ułatwia posiadaczowi samodzielne prowadzenie działalności gospodarczej oraz zajmowanie stanowisk kierowniczych w przedsiębiorstwie, a także jest dokumentem uprawniającym do szkolenia młodocianych pracowników (wraz ze świadectwem ukończenia kursu pedagogicznego).

Warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu

mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych.

Do egzaminu mistrzowskiego może przystąpić osoba, która spełnia jeden z następujących warunków:

- posiada tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej trzyletni staż pracy w tym zawodzie albo łącznie przed i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej sześćoletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin oraz świadectwo ukończenia dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej,
- przez okres co najmniej sześciu lat w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej wykonywała zawód, w którym zdaje egzamin, i posiada świadectwo ukończenia dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej,
- posiada tytuł czeladnika lub równoważny w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin oraz świadectwo ukończenia dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej,
- posiada tytuł mistrza w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu mistrza co najmniej roczny staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin oraz świadectwo ukończenia dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej,
- posiada świadectwo ukończenia dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły ponadpodstawowej, dających wykształcenie średnie albo średnie branżowe w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin oraz po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej dwuletni staż pracy w zawodzie w którym zdaje egzamin,
- posiada dyplom ukończenia szkoły wyższej na kierunku lub w specjalności w zakresie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, i po uzyskaniu tytułu zawodowego co najmniej roczny staż pracy w zawodzie, w którym zdaje egzamin.

Świadectwo czeladnicze i dyplom mistrzowski są dokumentami honorowanymi w krajach europejskich, gdzie do uruchomienia działalności gospodarczej wymagane są kwalifikacje zawodowe, a jednocześnie otwierają polskiemu pracownikowi drogę do tego rynku pracy. W tym celu do każdego z tych dokumentów wystawiany jest **Europass – Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe**. Struktura tego dokumentu jest jednolita dla wszystkich państw członkowskich UE, chociaż w Polsce w suplemencie dodatkowo umieszcza się numer dyplomu oraz nazwisko i imię posiadacza. Określa to Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków (Dz.U. z 2019 r., poz. 1700, z późn. zm.).

Suplement do Świadectwa Czeladniczego oraz **Suplement do Dyplomu Mistrzowskiego** wystawiane są przez **izby rzemieślnicze** osobom, które zdały odpowiednio egzamin czeladniczy lub mistrzowski i uzyskały świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski. Suplementy wydawane są nieodpłatnie w języku polskim oraz na życzenie w języku angielskim, a ich wzór określa ww. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej.

4. Struktura organizacyjna rzemiosła

Ustawową organizacją zrzeszającą w swych strukturach rzemieślników i innych małych przedsiębiorców oraz reprezentujących ich interesy jako pracodawców jest **Związek Rzemiosła Polskiego**. W Związku zrzeszone są izby rzemieślnicze, cechy rzemiosł oraz spółdzielnie rzemieślnicze.

4.1. Związek Rzemiosła Polskiego

Związek Rzemiosła Polskiego (ZRP) to ogólnopolska społeczno-zawodowa organizacja pracodawców, działająca od 1933 r. Sam Związek i jego organizacje terenowe tworzą największą i najstarszą w kraju strukturę samorządu gospodarczego, zrzeszającą ponad 300 tysięcy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

W strukturach Związku Rzemiosła Polskiego funkcjonuje 455 cechów, 58 spółdzielni rzemieślniczych oraz 26 izb rzemiosła i przedsiębiorczości. Organizacje te działają na podstawie Ustawy o rzemiośle oraz własnych statutów.

Związek Rzemiosła Polskiego jako organizacja reprezentująca przedsiębiorców oraz jako członek Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych jest partnerem dialogu społecznego. Partnerstwo to realizowane jest poprzez stałą współpracę z organami władzy oraz administracji państwowej i samorządowej, agendami i organizacjami rządowymi

i pozarządowymi oraz organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców. Ważnym celem realizowanym przez Związek poprzez udział w procesie dialogu społecznego jest stworzenie w Polsce silnego, nowoczesnego samorządu gospodarczego.

Związek Rzemiosła Polskiego prowadzi ożywione kontakty zagraniczne. Od 1991 r. jest członkiem Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw (UEAPME).

Do podstawowych działalności Związku Rzemiosła Polskiego należy w szczególności:

- reprezentowanie interesów rzemiosła i zrzeszonych w Związku organizacji, wobec organów władzy i administracji, sądów oraz organizacji społecznych i gospodarczych w kraju i za granicą,
- prowadzenie i rozwijanie działalności społeczno-zawodowej, socjalnej i gospodarczej, w sposób zapewniający integralność rzemiosła,
- pomoc zrzeszonym w Związku organizacjom rzemiosła i małej przedsiębiorczości w zakresie realizacji zadań statutowych,
- podejmowanie inicjatyw legislacyjnych dotyczących rzemiosła i małej przedsiębiorczości,
- uczestniczenie w realizacji zadań w zakresie oświaty i wychowania w celu zapewnienia wykwalifikowanych kadr dla rzemiosła i małej przedsiębiorczości oraz dla gospodarki narodowej,
- propagowanie zasad etyki zawodowej i rzetelnego wykonywania zawodu,
- podejmowanie wszelkich działań, mających na celu przygotowanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich organizacji do funkcjonowania w warunkach globalizacji obrotu towarowego, ze szczególnym uwzględnieniem jednolitego rynku w Europie.

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14

00-246 Warszawa

tel. 22 504 42 00

e-mail: zrp@zrp.pl

www.zrp.pl

4.2. Izby rzemiosła i przedsiębiorczości na Mazowszu

W strukturach Związku Rzemiosła Polskiego funkcjonuje 26 izb rzemiosła i przedsiębiorczości (w tym 25 terytorialnych i 1 izba branżowa). Działają one na określonym obszarze jednego województwa, bądź jego części i zrzeszają cechy rzemiosł oraz spółdzielnie rzemieślnicze z danego terytorium. Jedynie Krajowa Rzemieślnicza Izba Optyczna (działająca od 1996 r.) jest organizacją ogólnokrajową. Podstawowym zadaniem izb terytorialnych jest reprezentowanie zrzeszonych organizacji i członków wobec organów władzy i administracji państwowej oraz samorządowej, działanie na rzecz ochrony ich interesów, udzielanie pomocy doradczej oraz prowadzenie działalności szkoleniowej.

Istotną część działalności izb rzemieślniczych stanowi oświata zawodowa. Izby powołują komisje egzaminacyjne, które przeprowadzają egzaminy na tytuł mistrza i czeladnika. Nadzór nad działalnością komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych sprawuje Związek Rzemiosła Polskiego. Wydawane przez izby dokumenty kwalifikacyjne – świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie – mają wagę dokumentów państwowych.

Izby organizują i prowadzą Centra Doradztwa, Edukacji i Promocji Gospodarczej, oferujące rzemieślnikom i przedsiębiorcom usługi doradcze, marketingowe, szkoleniowe, w celu zwiększenia ich konkurencyjności rynkowej.

Izby prowadzą współpracę z partnerskimi organizacjami samorządu rzemiosła za granicą, realizując przedsięwzięcia z zakresu szkolenia i doskonalenia zawodowego, wspólnego organizowania targów i wystaw, konferencji oraz seminariów, wymiany mistrzów i uczniów, promocji regionów oraz wspierania współpracy między przedsiębiorcami.

Izby rzemieślnicze na Mazowszu

Krajowa Rzemieślnicza Izba Optyczna

Krajowa Rzemieślnicza Izba Optyczna

ul. Przy Agorze 28, 01-930 Warszawa

tel. 22 635 20 50

e-mail: biuro@krio.org.pl

www.krio.org.pl

Krajowa Rzemieśnicza Izba Optyczna w Warszawie jest organizacją ustawowo mieszczącą się w strukturach rzemiosła, która zrzesza cechy regionalne. Strategicznym celem działalności Izby jest wspieranie centrum edukacji ustawicznej optyków, rozwój i podnoszenie poziomu kwalifikacji oraz stały wzrost kompetencji zawodowych optyków.

Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości

Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości

ul. Smocza 27, 01-048 Warszawa

tel. 22 838 32 17, 838 16 10

faks: 22 838 35 53

e-mail: sekretariat@mirip.org.pl

www.mirip.org.pl

Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Warszawie jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła i przedsiębiorczości. Izba zrzesza cechy, spółdzielnie rzemieślnicze oraz inne jednostki organizacyjne, których celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego rzemiosła.

Izba pełni rolę przedstawiciela rzemiosła Warszawy i Mazowsza wobec organów władzy państwowej i terytorialnej. Podejmuje od lat działania zmierzające do akcentowania roli małych i średnich przedsiębiorstw w życiu gospodarczym naszego kraju, a w tym w rozwijaniu wolnego rynku.

Izba działa na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i kształtuje postawy przedsiębiorcze wśród społeczeństwa, m.in. wśród młodzieży. Prowadzi doradztwo podatkowe, prawne i marketingowe dla przedsiębiorców. Chętnym, pragnącym pogłębiać swoją wiedzę proponuje bogatą ofertę szkoleń oraz doradztwa – udziela informacji m.in. na temat podatków, prawa, marketingu, oświaty zawodowej, funduszy unijnych czy systemu ubezpieczeń społecznych. Ważną działalnością Izby jest także przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych na tytuły czeladnika i mistrza w zawodach rzemieślniczych. Uzyskane w Izbie dyplomy mistrzowskie i świadectwa czeladnicze stanowią uznawane w Polsce i za granicą świadectwa kwalifikacji zawodowych.

Dodatkowo Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości wchodzi w skład sieci Krajowego Systemu Usług (KSU) w ramach akredytacji uzyskanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. W zakresie akredytacji świadczy bezpłatne usługi informacyjne na rzecz przedsiębiorców, absolwentów szkół oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Izba Rzemieślnicza Mazowsza, Kurpi i Podlasia

Izba Rzemieślnicza Mazowsza, Kurpi i Podlasia

ul. Chmielna 98, 00-801 Warszawa

tel. 22 620 50 11, 123 77 88

faks: 22 620 69 64

e-mail: izba@izbarzem-mkp.com.pl

www.izbarzem-mkp.com.pl

Izba Rzemieślnicza Mazowsza, Kurpi i Podlasia w Warszawie jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła powstałą w 1973 r. Izba posiada przedstawicieli terenowych do bezpośrednich kontaktów z terenem w Ciechanowie, Płocku i Siedlcach. Obecnie Izba zrzesza 23 cechy rzemieślnicze i 2 spółdzielnie, a za ich pośrednictwem zakłady rzemieślnicze wszystkich branż z terenu 22 powiatów: ciechanowskiego, garwolińskiego, gostynińskiego, kutnowskiego, łęczyckiego, łosickiego, łukowskiego, makowskiego, mińskiego, mławskiego, mszconowskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, płockiego, płońskiego, przasnyskiego, pułtuskiego, siedleckiego, sierpeckiego, sokołowskiego, węgrowskiego, żuromińskiego, żyrardowskiego. Ponadto członkiem Izby są: Ogólnopolskie Stowarzyszenie Parkieciarzy z siedzibą w Warszawie, Polskie Stowarzyszenie Posadzkarzy z siedzibą w Warszawie oraz Cech Naturopatów i Hipnotyzerów z siedzibą w Brwinowie, który skupia ludzi wykonujących zawód naturopaty, hipnoterapeuty, bioenergoterapeuty, biomasażysty, refleksologa, radiestety i innych zawodów pokrewnych naturopatii, oraz hipnotyzerów w tym hipnotyzerów scenicznych, prowadzących medytacje oraz trenerów rozwoju osobistego.

Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości

Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości

ul. Kilińskiego 15/17, 26-600 Radom

tel. 48 362 11 06, 362 83 85, 517 433 577

e-mail: izba@izbarzemiosla.radom.pl

www.izbarzemiosla.radom.pl

Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła utworzoną z dniem 1 stycznia 1983 r. Struktura terytorialna Izby obejmuje obszar byłego województwa radomskiego utworzonego w 1975 r. i zrzesza rzemieślników z tego terenu. Swoje zadania realizuje poprzez:

- reprezentowanie środowiska rzemieślniczego wobec władz państwowych i samorządowych,
- przeprowadzanie kursów kwalifikacyjnych dla młodzieży i osób dorosłych oraz kursów pedagogicznych,
- służyć doradztwem uczniom, pracodawcom i rzemieślnikom w zakresie oświaty zawodowej,
- przeprowadzanie egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w 36 zawodach,
- wydawanie po złożonych egzaminach świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich honorowanych w UE,
- współorganizowanie targów, wystaw i konkursów.

4.3. Cechy rzemieślnicze na Mazowszu

W strukturach Związku Rzemiosła Polskiego funkcjonuje 455 cechów. Cechy są społeczno-zawodowymi i gospodarczymi organizacjami zrzeszającymi rzemieślników. Ich podstawowym zadaniem jest utrzymanie więzi środowiskowych, postaw zgodnych z zasadami etyki i godności zawodowej, a także prowadzenie na rzecz członków działalności społeczno-oświatowej, kulturalnej i gospodarczej. Ponadto cechy reprezentują interesy członków wobec terenowych organów administracji oraz organizacji gospodarczych i społecznych, promują działalność gospodarcze rzemiosła, udzielają pomocy prawnej i doradczej.

Cechy pełnią również ważną rolę w systemie kształcenia zawodowego. Realizują ją poprzez:

- organizację różnych form doksztalcania zawodowego członków cechu i zatrudnionych pracowników,
- organizację kursów pedagogicznych oraz kursów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- współpracę z władzami oświatowymi i dyrekcjami szkół zawodowych w zakresie doksztalcania teoretycznego uczniów rzemiosła, sprawowanie nadzoru nad organizacją i przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle pracowników młodocianych.

Cechy w regionie warszawskim

- **Cech Rzemiosł Metalowych i Innej Przedsiębiorczości**
ul. Brzozowa 37, 00-258 Warszawa
tel. 602 290 642
e-mail: zarzad@domcechowy.pl
- **Cech Rzemiosł Spożywczych w Warszawie**
ul. Lechicka 14, 02-156 Warszawa
tel. 22 846 60 72
e-mail: biuro@crs.waw.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych m.st. Warszawy**
ul. Szeroki Dunaj 13, 00-255 Warszawa
tel./faks: 22 831 40 87
e-mail: cech.rzem.roz@gmail.com
- **Cech Rzemiosł Skórzanych im. J. Kilińskiego**
ul. Wąski Dunaj 10, 00-256 Warszawa
tel. 22 831 96 73
e-mail: cech10@poczta.onet.pl

- **Cech Szklarzy w Warszawie**
ul. Podwale 11, 00-252 Warszawa
tel. 22 635 25 83
- **Cech Rzemiosł Motoryzacyjnych**
ul. Podwale 11 lok. 121, 00-252 Warszawa
tel./faks: 22 635 04 64
e-mail:cech@motoryzacja.home.pl
- **Cech Rzemiosł Budowlanych m.st. Warszawy**
ul. Chełmska 46 lok. 6, 00-725 Warszawa
tel./faks: 22 831 13 50
e-mail: cechrzemioslbudowlanych@interia.pl
- **Cech Rzemiosł Drzewnych**
ul. Podwale 11, 00-252 Warszawa
tel./faks 22 831 03 94
- **Cech Elektryków m.st. Warszawy**
ul. Podwale 11, 00-252 Warszawa
tel./faks: 22 831 22 44
- **Cech Rzemiosł Farbiarskich i Pralniczych m.st. Warszawy**
ul. Smocza 27, 01-048 Warszawa
tel. 22 838 32 16
- **Warszawski Cech Fotografów**
ul. Górczewska 25, 01-139 Warszawa
tel. 22 632 85 64
e-mail: biuro@mlms.com.pl
- **Cech Fryzjerów i Rzemiosł Różnych**
ul. Podwale 11, 00-252 Warszawa
tel. 22 831 02 69
e-mail: biuro@cechfryzjerow.waw.pl

- **Cech Kuśnierzy, Kozuszkarzy, Rękawiczników i Garbarzy**
al. Solidarności 76 lok.73, 00-145 Warszawa
tel. 22 621 15 18
e-mail: cech.kusnierzy@neostrada.pl
- **Warszawski Cech Introligatorów**
ul. Grenadierów 77, 04-007 Warszawa
tel. 22 504 42 05
- **Cech Krawców i Rzemiosł Włókienniczych Związek Pracodawców w m.st. Warszawy**
ul. Krakowskie Przedmieście 41, 00-071 Warszawa
tel. 22 827 55 44
e-mail: cechkrawcow@poczta.onet.pl
- **Cech Złotników, Zegarmistrzów, Optyków, Grawerów i Brązowników m.st. Warszawy**
ul. Piekarska 20, 00-264 Warszawa
tel. 22 636 04 64
e-mail: biuro.cechu@op.pl
- **Cech Piekarzy w Warszawie**
ul. Radarowa 12 a, 02-137 Warszawa
tel. 22 868 17 05
e-mail: cechpiekarzy@gmail.com
- **Cech Wędliniarzy i Rzeźników w m.st. Warszawa**
ul. Pańska 75, 00-834 Warszawa
tel. 22 620 21 77
e-mail: cech_wedliniarzy@poczta.onet.pl
- **Cech Instalatorów Sanitarnych w m.st. Warszawa**
ul. Spacerowa 18, 00-592 Warszawa
tel. 22 646 22 93
e-mail: cech.sanitarny@wp.pl

- **Ogólnopolski Cech Rzemieślników Artystów**
ul. Podwale 11 lok. 132, 02-252 Warszawa
tel. 888 769 769, 880 746 644
e-mail: biuro@ocra.org.pl
- **Cech Wagarzy**
ul. Kraszewskiego 14, 02-415 Warszawa
tel./faks: 22 669 85 81
- **Cech Optyków**
ul. Piekarska 6/5, 00-264 Warszawa
tel./faks: 22 635 78 67
e-mail: biuro@cechoptyk.waw.pl
- **Polski Cech Bioenergoterapeutów**
ul. Legendy 6 d, 01-361 Warszawa
tel. 22 664 21 16
e-mail: bioenergoterapeuci@op.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Kościelna 2, 08-400 Garwolin
tel. 25 682 33 04
e-mail: biuro@cechgarwolin.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych, Handlu i Wolnych Zawodów**
ul. Batorego 13, 05-530 Góra Kalwaria
tel. 22 727 30 69
e-mail: cech@o2.pl, cech.gorakalwaria@wp.pl
- **Cech Naturopatów i Hipnotyzerów**
ul. Chmielna 98, 00-801 Warszawa
tel. 503 076 700
e-mail: cech@naturopata.edu.pl

- **Powiatowy Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości**
ul. Norwida 2, 05-119 Legionowo
tel. 22 774 41 77
e-mail: zemarbis@neostrada.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. POW 4, 05-600 Grójec
tel. 48 664 25 17
- **Powiatowy Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Limanowskiego 9, 05-300 Mińsk Mazowiecki
tel. 25 758 86 16
e-mail: pcrr@neostrada.pl, kontakt@cechminsk.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Żyrardowska 4, 96-320 Mszczonów
tel. 46 857 10 06
e-mail: cechmszczonow@interia.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Bohaterów Modlina 48, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki
tel. 22 775 20 85
e-mail: cech.ndm@wp.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Kołłątaja 1, 05-400 Otwock
tel. 22 779 49 01, 779 40 88
e-mail: cechotwocki@wirtual.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Kościuszki 11, 05-500 Piaseczno
tel. 22 756 77 33
e-mail: cech1@poczta.onet.pl

- **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Świętojańska 16, 06-100 Pułtusk
tel. 23 692 25 02
e-mail: cech@crrip.pl
- **Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców**
al. Krakowska 29, 05-090 Raszyn
tel. 22 720 09 51
e-mail: cech.raszyn@op.pl
- **Rejonowy Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Gdańska 1, 05-070 Sulejówek
tel. 22 760 10 17
e-mail: cechsulejowek@gmail.com
- **Powiatowy Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości**
ul. Moniuszki 11, 05-200 Wołomin
tel. 22 776 21 41
e-mail: cechwolomin@wp.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Bohaterów Warszawy 53, 96-300 Żyrardów
tel. 46 855 39 42
e-mail: cech.zyrardow@gmail.com
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Gdańska 8, 07-100 Węgrów
tel./faks: 25 792 27 00
e-mail: wegrowcech@gmail.com

Cechy w regionie ciechanowskim

- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Wyzwolenia 31, 09-300 Żuromin
tel. 23 657 31 99

- **Powiatowy Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Żwirki 16, 06-500 Mława
tel. 23 654-35-84
e-mail: cechmlawa@wp.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych im. J. Kilińskiego**
ul. Jędrzejewicza 3, 09-100 Płońsk
tel. 23 662 22 16
e-mail: cechplonsk@op.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Pułtuska 9, 06-400 Ciechanów
tel. 23 672 45 23
e-mail: cechrr@wp.pl

Cechy w regionie ostrołęckim

- **Cech Rzemiosł i Przedsiębiorstw Różnych**
ul. Kilińskiego 14, 06-200 Maków Mazowiecki
tel. 29 717 10 44
- **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości**
ul. Kilińskiego 17, 07-400 Ostrołęka
tel. 29 764 51 04
e-mail: cech.ostroleka@interia.pl
- **Powiatowy Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców**
ul. Batorego 9, 07-300 Ostrów Mazowiecka
tel. 29 745 39 93
e-mail: cechostrowmaz@wp.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Makowska 10, 06-300 Przasnysz
tel. 29 752 24 47
e-mail: cechprzasnysz@gmail.com

Cechy w regionie plockim

- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Bierzewice 48, 09-500 Gostynin
tel. 601 322 006
- **Cech Rzemiosł Różnych**
al. Jachowicza 27, 09-402 Płock
tel. 604 173 304
e-mail: cechplock@op.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Płocka 10, 09-200 Sierpc
tel. 24 275 23 11
e-mail: crrwsierpcu@o2.pl

Cechy w regionie radomskim

- **Cech Rzemieślników i Małych Przedsiębiorców**
ul. Reymonta 32/34, 26-800 Białobrzegi
tel. 48 613 26 32
e-mail: cech.bialobrzegi@onet.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Lubelska 9, 26-900 Kozienice
tel. 531 953 516
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Kręta 6, 26-400 Przysucha
tel. 48 675 25 16
- **Cech Rzemiosł Spożywczych**
ul. Radosna 4a, 26-600 Radom
tel. 48 364 75 50, 369 80 40
e-mail: crsradom@gmail.com

- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Kilińskiego 15/17, 26-600 Radom
tel. 48 362 11 01
e-mail: crr1@poczta.onet.pl
- **Cech Piekarzy**
ul. Kilińskiego 15/17, 26-600 Radom
tel. 48 363 14 24
e-mail: cechpiekarzy.radom@vp.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. 1-ego Maja 5, 26-500 Szydłowiec
tel. 48 617 00 33
e-mail: crr.szydlowiec@wp.pl
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Franciszkańska 2, 05-660 Warka
tel. 48 667 25 65
- **Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców**
ul. Doktora Perzyny 42, 26-700 Zwolen
tel. 48 676 27 60
e-mail: cechzwolen@wp.pl

Cechy w regionie siedleckim

- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. Rynek 28, 08-200 Łosice
tel. 83 357 35 61
e-mail: cech.losice@gmail.com
- **Cech Rzemiosł Różnych**
ul. 3-Maja 16, 08-110 Siedlce
tel. 25 632 28 71
e-mail: crr_siedlce@onet.pl

- **Cech Rzemiosł Różnych**

ul. Wilczyńskiego 3, 08-300 Sokołów Podlaski

tel. 663 35 100; (25) 781 25 22

e-mail: crr_sokolowpod@onet.pl

- **Cech Rzemiosł Różnych**

ul. Warszawska 9, 21-400 Łuków

tel. 25 798 26 20

e-mail: crr@op.pl

4.4. Spółdzielnie rzemieślnicze na Mazowszu

W strukturach Związku Rzemiosła Polskiego funkcjonuje 58 spółdzielni rzemieślniczych. Zadaniem spółdzielni rzemieślniczych jest organizowanie działalności usługowej i wytwórczej rzemiosła, udzielanie pomocy członkom w wykonywaniu ich zadań oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej i społeczno-wychowawczej. Zasady funkcjonowania spółdzielni reguluje ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2021 r., poz. 648).

Spółdzielnie rzemieślnicze w regionie warszawskim

- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Elmech”**

ul. E. Ciołka 35 paw. 74, 01-445 Warszawa

tel. 22 836 16 83

- **Spółdzielnia Rzemieślnicza Robót Budowlano-Instalacyjnych "Cechmistrz"**

ul. Ciołka 35 paw. 66, 01-445 Warszawa

tel. 22 837 60 28

e-mail: cechmistrz@cechmistrz.com.pl

- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Centrum”**

ul. Boremlowska 1A, 04-309 Warszawa

tel./faks 22 620 22 75

- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Prymat”**
ul. Odlewnicza 1, 03-231 Warszawa
tel. 22 811 05 00
e-mail: biuro@biuroprymat.com.pl
- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Samorządność”**
ul. Broniewskiego 56a, 01-716 Warszawa
tel. 22 669 54 12
e-mail: srsbiuro@post.pl
- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Otwock”**
ul. Kołtątaja 1, 05-400 Otwock
tel. 22 779 50 15
e-mail: sr@otwock.com.pl
- **Budowlana Spółdzielnia PIASECZNO**
ul. Wojska Polskiego 54, 05-500 Piaseczno
tel. 22 757 03 08
e-mail: srbu@xl.wp.pl
- **Spółdzielnia Rzemieślnicza**
ul. Nadarzyńska 48, 05-500 Piaseczno
tel. 22 757 09 24
e-mail: biurosr@wp.pl
- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Sulejówek”**
ul. Reymonta 43, 05-070 Sulejówek
tel. 22 783 49 94; 783 49 37
e-mail: alina.szczepanska@op.pl
- **Spółdzielnia Rzemieślnicza „Wielobranżowa”**
ul. Rzemieślnicza 1, 07-100 Węgrów
tel. 25 792 27 58

Spółdzielnie rzemieśnicze w regionie płockim

- **Spółdzielnia Rzemieśnicza „Wielobranżowa”**

ul. Nowy Rynek 1, 09-402 Płock

tel. 24 262 53 11

e-mail: wielobranzowa6@wp.pl

Spółdzielnie rzemieśnicze w regionie radomskim

- **Spółdzielnia Rzemieśnicza „Budowlana”**

ul. Kilińskiego 15/17, 26-600 Radom

tel. 48 362 75 33

e-mail: kontakt@budowlana.com

Spółdzielnie rzemieśnicze w regionie siedleckim

- **Spółdzielnia Rzemieśnicza Produkcyjno-Handlowa**

ul. Strzelnicza 5, 21-400 Łuków

tel. 25 798 27 79

e-mail: sprzem@poczta.onet.pl

5. Źródła

Strony internetowe:

zrp.pl

fund.org.pl/izba

izbarzem-mkp.com.pl

izbarzemiosla.radom.pl

krio.org.pl

mirip.org.pl

Akty prawne:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. z 2017 r., poz. 89, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2017 r., poz. 622, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków (Dz.U. z 2019 r., poz. 1700, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 r., poz. 227, z późn. zm.)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. z 2018 r., poz. 2010, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1320, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r., poz. 690)

Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz.U. z 2020 r., poz. 2159)

Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2021 r. poz. 648)

Załącznik Nr 1

WYKAZ ZAWODÓW

w których prowadzi się naukę zawodu młodocianych pracowników u pracodawców rzemieślników – zestawienie sporządzono w Zespole Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Związku Rzemiosła Polskiego Warszawa, marzec 2020 r.

Numer standardu egzaminacyjnego ZRP	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 poz. 227 ze zm.)		Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2017 poz. 622, ze zm.) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. z 2019, poz. 316, ze zm.)		
	ZAWODY SZKOLNE I POZASZKOLNE, w których może być podpisana umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego	Symbol cyfrowy zawodu	ZAWODY SZKOLNE - możliwość dokształcania teoretycznego w szkole	Symbol branży	Typ szkoły
	2.	3.	4.	5	6.
1.	blacharz	721301	Blacharz (III gosp.)	MEC	BS I
3.	kowal	722101	Kowal (III gosp.)	MEC	BS I
4.	kowal wyrobów zdobniczych	-	-		-
6	modelarz odlewniczy	721104	modelarz odlewniczy (III gosp.)	MTL	BS I
8	ślusarz	722204	Ślusarz (III gosp.)	MEC	BS I
9	operator obrabiarek skrawających	722307	operator obrabiarek skrawających (III gosp.)	MEC	BS I

10	grawer	-	-		-
11	mechanik precyzyjny	731103	mechanik precyzyjny (III gosp.)	MEP	BS I
12	optyk mechanik	731104	optyk mechanik (III gosp.)	MEP	BS I
13	bursztyniarz	-	-		-
14	zegarmistrz	731106	Zegarmistrz (III gosp.)	MEP	BS I
15	złotnik-jubiler	731305	złotnik-jubiler (III gosp.)	MEP	BS I
17	mechanik-monter maszyn i urządzeń	723310	mechanik-monter maszyn i urządzeń (III gosp.)	MEC	BS I
18	mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	834103	mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych (III roln.)	ROL	BS I
19	mechanik pojazdów samochodowych	723103	mechanik pojazdów samochodowych (III gosp., transp.)	MOT	BS I
20	elektromechanik pojazdów samochodowych	741203	elektromechanik pojazdów samochodowych (III gosp.)	MOT	BS I
21	blacharz samochodowy	721306	blacharz samochodowy (III gosp.)	MOT	BS I
22	lakiernik	713201	Lakiernik (III gosp.)		-
23	lakiernik samochodowy	713203	Lakiernik samochodowy (III gosp.)	MOT	BS I
24	elektromechanik	741201	Elektromechanik (III gosp.)	ELE	BS I
26	elektromechanik urządzeń chłodniczych	-	-	-	-
27	elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	-	-	E	-
28	monter elektronik	742102	monter elektronik (III gosp.)	ELM	BS I
29	monter elektronik urządzeń radiowo-telewizyjnych	-	-	-	-
30	wulkanizator	-	-	-	-
31	betoniarz zbrojarz	711402	betoniarz zbrojarz (III bud.)	BUD	BS I
32	betoniarz	-	-	-	-
33	kamieniarz	711301	kamieniarz (III bud.)	BUD	BS I
34	sztukator	-	-	-	

35	zdobnik ceramiki	-	-	-	-
36	szklarz budowlany	-	-	-	-
37	zdobnik szkła	-	-	-	-
38	witrażownik	-	-	-	-
39	ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	-	-	-	-
40	koszykarz plecionkarz	731702	koszykarz plecionkarz (III gosp.)	DRM	BS I
41	tokarz w drewnie	-	-	-	-
42	poźlotnik	-	-	-	-
43	stolarz	752205	stolarz (III gosp.)	DRM	BS I
44	rzeźbiarz w drewnie	-	-	-	-
45	stolarz budowlany	-	-	-	-
46	stolarz meblowy	-	-	-	-
48	tapicer	753402	tapicer (III gosp.)	DRM	BS I
49	fajkarz	-	-	-	-
50	introligator	732301	introligator (III kultury)	-	BS I
51	drukarz	732201	drukarz (III kultury)	-	BS I
52	dziewiarz	-	-	-	-
53	hafciarka	-	-	-	-
54	koronkarka	-	-	-	-
55	tkacz	-	-	-	-
56	bieliźniarz	-	-	-	-
57	kapelusznik-czapnik	-	-	-	-
58	gorseciarka	-	-	-	-
59	modystka	-	-	-	-
60	krawiec	753105	krawiec (III gosp.)	MOD	BS I
61	obuwnik	753602	obuwnik (III gosp.)	MOD	BS I
62	obuwnik miarowy	-	-	-	-
63	garbarz skór	753501	garbarz skór (III gosp.)	MOD	BS I
64	rymarz	-	-	-	-

65	kożusznik	-	-	-	-
66	kuśnierz	753106	kuśnierz (III gosp.)	MOD	BS I
67	rękawicznik	-	-	-	-
68	kaletnik	753702	kaletnik (III gosp.)	MOD	BS I
69	cholewkarz	-	-	-	-
70	obuwnik ortopedyczny	-	-	-	-
71	garbarz skór bez włosów	-	-	-	-
72	karmelarz	-	-	-	-
74	kucharz	512001	kucharz (III turystyki)	HGT	BS I
76	cukiernik	751201	cukiernik (III rynków rolnych)	SPC	BS I
77	piekarz	751204	Piekarz (III rynków rolnych)	SPC	BS I
78	przetwórcza ryb	751103	Przetwórcza ryb (III rynków rolnych)	SPC	BSI
79	rzeźnik wędliniarz	-	-	-	-
80	organomistrz	-	-	-	-
82	monter fortepianów i pianin	311934	technik budowy fortepianów i pianin	-	BS I
83	brukarz	-	-	-	-
84	cieśla	711501	cieśla (III bud.)	BUD	BS I
85	dekarz	712101	dekarz (III bud.)	BUD	BS I
86	elektryk	741103	elektryk (III gosp.)	ELE	BS I
87	monter instalacji gazowych	-	-	-	-
88	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	-	-	-	-
89	monter izolacji budowlanych	712401	monter izolacji budowlanych (III bud.)	BUD	BS I
90	malarz tapeciarsz	-	-	-	-
91	murarz	-	-	-	-
92	posadzkarz	-	-	-	-
94	zdun	711203	zdun (III bud.)	BUD	BS I
95	glazurnik	-	-	-	-
96	parkieciarz	-	-	-	-
97	fotograf	343101	fotograf (III gosp.)	AUD	BS I

98	fryzjer	514101	fryzjer (IV gosp.)	FRK	BS I
99	kominiarz	713303	kominiarz (III gosp.)	BUD	BS I
105	technolog robót wykończeniowych w budownictwie	-	-	-	-
106	monter sieci ciepłych	-	-	-	-
107	monter sieci gazowych	-	-	-	-
108	monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	-	-	-	-
109	operator urządzeń przemysłu szklarskiego	818116	operator urządzeń przemysłu szklarskiego (III gosp.)	CES	BS I
112	monter izolacji przemysłowych	712403	monter izolacji przemysłowych (III gosp.)	BUD	BS I
113	blacharz izolacji przemysłowych	721303	blacharz izolacji przemysłowych (III gosp.)	-	BS I
114	operator obrabiarek sterowanych numerycznie	-	-	-	-
116	monter konstrukcji budowlanych	-	-	-	-
120	metaloplastyk	-	-	-	-
123	murarz-tylnik	711204	murarz-tylnik (III bud.)	BUD	BS I
124	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	712905	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (III bud.)	BUD	BS I
125	monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych	712616	monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych (III bud.)	BUD	BS I
126	wędliniarz	751107	wędliniarz (III rynków rolnych)	-	BS I
127	renowator mebli artystycznych	-	-	-	-
128	monter instalacji gazów medycznych	-	-	-	-
129	mechanik motocyklowy	723107	mechanik motocyklowy (III gosp.)	MOT	BS I
131	operator maszyn i urządzeń do przetw. tworzyw szt.	814209	operator maszyn i urządzeń do przetw. Tworzyw (III gosp.)	CHM	BS I
132	Kelner	513101	Kelner (III turystyki)	HGT	BS I

133	Mechanik – operator maszyn do produkcji drzewnej	817212	Mechanik – operator maszyn do produkcji drzewnej (III gosp.)	DRM	BS I
134	operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	816003	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego (III rynków rolnych)	SPC	BS I
135	operator urządzeń do prania, prasowania i chemicznego czyszczenia tekstyliów	815701	-	-	-
136	monter kadłubów okrętowych	721402	Monter kadłubów okrętowych	TWO	BS I

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2017 r., poz. 622 ze zm.),
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. z 2019, poz. 316, ze zm.).

Branże uporządkowano według kolejności alfabetycznej:

- audiowizualna (AUD),
- budowlana (BUD),
- ceramiczno-szklarska (CES),
- chemiczna (CHM),
- drzewno-meblarska (DRM),
- ekonomiczno-administracyjna (EKA),
- elektroenergetyczna (ELE),
- elektroniczno-mechatroniczna (ELM),

- fryzjersko-kosmetyczna (FRK),
- górniczo-wiertnicza (GIW),
- handlowa (HAN),
- hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna (HGT),
- leśna (LES),
- mechaniczna (MEC),
- mechaniki precyzyjnej (MEP),
- metalurgiczna (MTL),
- motoryzacyjna (MOT),
- ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia (BPO),
- ogrodnicza (OGR),
- opieki zdrowotnej (MED),
- poligraficzna (PGF),
- pomocy społecznej (SPO),
- przemysłu mody (MOD),
- rolno-hodowlana (ROL),
- rybacka (RYB),
- spedycyjno-logistyczna (SPL),
- spożywcza (SPC),
- teleinformatyczna (INF),

- transportu drogowego (TDR),
- transportu kolejowego (TKO),
- transportu lotniczego (TLO),
- transportu wodnego (TWO).

Zestawienie sporządzono w Zespole Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Związku Rzemiosła Polskiego